

עת"א 37097/02/20 - סייף זועבי, נגד שירות בתי הסוהר, הממונה על עבודות שרות

בית המשפט המחוזי בחיפה

27 פברואר 2020

עת"א 37097-02-20 זועבי(אסיר) נ' שירות בתי הסוהר
בפני כב' הנשיא רון שפירא

העותר
סייף זועבי, (אסיר)

נגד
המשיב
פסק דין
שירות בתי הסוהר, הממונה על עבודות שרות

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

לפני עתירת העותר שהוגשה נגד החלטת המשיב בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל בבית סוהר.

העותר נדון במסגרת גזר הדין מיום 21.05.19 לשמונה חודשי מאסר בעבודות שירות בגין עבירות פציעה בנסיבות מחמירות ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. מועד תחילת ריצוי עבודות השירות נקבע לתאריך 03.06.19. העותר לא התייצב בצורה סדירה למקומות העבודה בהם שובץ ונעדר ימים רבים ללא הודעה או אישור, לא השיב לשיחות טלפון רבות מהמפקח ולמרות שיחות בירור שנערכו, בהן התנצל והבטיח להגיע לעבודה מדי יום, לא חל שיפור בהתנהלותו. לכן העותר זומן לשימוע עליו חתם ליום 18.12.19 אך לא התייצב. ביום 7.1.20 בהמלצת הממונה ובשל מכלול הנסיבות המפורטות חתם ראש אגף האסיר על הפסקה מנהלית של עבודות השירות.

העותר טוען כי זהו מאסרו הראשון והוא ביצע את העבירות בעודו על סף הבגירות. נטען כי העותר בן למשפחה קשת יום ומטפל באופן מסור באמו החולה. נטען כי אף ביום שנקבע לעותר שימוע הוא נאלץ להעדר מאחר שליווה את אמו החולה לבדיקה בקופת חולים מאחר שחשה ברע. נטען כי העותר לא הבין מה השלכות אי ההתייצבות לשיבת השימוע ולא הוסבר לו כי באפשרותו לבקש דחייה. כן נטען כי העותר נאלץ לעבוד בלילות כדי לסייע בפרנסת המשפחה. נטען כי המשיב התעלם מהרקע המשפחתי המורכב של העותר. נטען כי מדובר בצעיר עם נסיבות כלכליות ומשפחתיות קשות שמנסה בכל כוחו לשקם את חייו ודחיית העתירה תוביל אותו לסביבה עבריינית מובהקת מאחורי סורג ובריח. עוד נטען כי העותר סיים לרצות חלק ניכר מעבודות השירות ונעדר מהשימוע בעל כורחו. מבוקש לערוך לעותר שימוע חוזר על מנת לאפשר לו להשמיע טענותיו בפני הממונה על עבודות השירות.

המשיב טוען כי עובד השירות מרצה עונש ואין הוא יכול להיעדר מן העבודות כל אימת שיחפץ, כשם שאין ביכולתו של אסיר המרצה את עונשו בבית הכלא לצאת ולבוא בשעריו כרצונו. כן נטען כי עובד שירות אשר זומן לשימוע ולא התייצב יראו אותו כמי שוויתר על זכותו לשימוע. נטען כי לא נפל כל פגם בהתנהלות והחלטת המשיב ולכן אין עילה להתערבות של בית המשפט. נטען כי בעניינו של העותר נעשו כל המאמצים וניתנו כלל ההזדמנויות על מנת לתת לעותר את האפשרות לסיים את ריצוי עונשו בעבודות שירות, אך העותר לא השכיל לנצל הזדמנויות אלה והמשיך שלא להתייצב לריצוי העונש. נטען כי נסיבותיו האישיות של העותר נלקחו בחשבון על ידי ביהמ"ש בזמן גזירת העונש וכן במהלך ריצוי העונש כאשר ניתנו לעותר הזדמנויות רבות אותן לא השכיל לנצל. נטען כי העותר לא העלה בתקופת ריצוי העונש קשיים הקשורים למצב רפואי של אמו ובמסגרת שיחות הבירור טען שהוא מתקשה לקום בבוקר כי יש לו חובות, כי כואבת לו הרגל וכי אינו חש בטוב. באשר לטענת העותר כי לא התייצב לשימוע מאחר שנאלץ ללוות את אמו החולה לבדיקה טוען המשיב כי העותר ידע על מועד השימוע ואף חתם בכתב ידו ואם היה מעלה טענה זו בפני המפקח ביום השימוע הרי שניתן היה לדחות את השימוע או לשנות את שעת מועד השימוע, אך העותר בחר שלא להתייצב, לא להודיע ולא ליצור קשר עם המפקח אף לאחר מועד השימוע ומשכך פעל כמוהו כמי שוויתר על זכות השימוע. לכן נטען כי החלטת המשיב הינה סבירה ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי בנסיבות העניין, למרות שלא נפל בהתנהלות המשיב או בהחלטתו פגם, יש להעניק לעותר הזדמנות אחרונה לקיום שימוע לשם בחינת האפשרות לסיים את העונש שנגזר עליו במסגרת של עבודות שירות.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי העותר נעדר רבות מעבודות השירות ללא אישורים. נערכו לו בעבר שיחות בירור וניתנו לו מספר הזדמנויות לסיים לרצות את עבודות השירות כסדרן. אציין כי נראה שהמשיב ביצע כנדרש את כל ההליכים ולא נפל פגם מנהלי בהחלטה או בהליך. עם זאת, בשל גילו הצעיר של העותר ונסיבותיו האישיות והמשפחתיות, הוא נעדר מהשימוע וככל הנראה לא הבין כי עליו להציג אישור רפואי ולתאם מועד אחר לשימוע. לכן למעשה לא נבחנו טענותיו בדבר היעדרויות מוצדקות ונסיבותיו האישיות לא נבחנו לעומקן במסגרת השימוע שהתקיים בהעדרו.

כאמור, אינני סבור כי נפל פגם כלשהו בהתנהלות המשיב, אשר ערך לעותר שיחות בירור והעניק לו מספר הזדמנויות לבצע את עבודות השירות כסדרן. עם זאת, מאחר שהעותר לא הגיע לשימוע בשל נסיבות אישיות וככל הנראה לא היה מודע לאפשרות לתאם מועד אחר לשימוע, אם מהטעם שאינו יודע קרוא וכתוב ואם מהטעם שלא היה מיוצג באותה עת, טענותיו בדבר היעדרויות מוצדקות ונסיבות אישיות לא נבחנו לעומקן.

אין צורך לציין כי משמעות החלטת המשיב הינה כי העותר, צעיר אשר זהו מאסרו הראשון, ייכנס למאסר מאחורי סורג ובריא, דבר שעלול לגרום להתדרדרותו לחיי פשע. לענין גילו הצעיר והשלכותיו האפשריות של מאסר ראשון והנזק העלול להיגרם אני מביא בחשבון גם את הדברים שנאמרו לענין זה בדו"ח הוועדה הציבורית למדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (דו"ח ועדת דורנר) שפורסם בנובמבר 2015.

לאור זאת, ובמידה רבה לפנים משורת הדין, סבורני כי יש מקום לערוך לעותר שימוע נוסף ואחרון ולשקול טענותיו, לאחר שבפני המשיב יעמדו כל האישורים הרפואיים או המסמכים שיבקש העותר להציג ואשר לא עמדו בפניו בעת קיום השימוע לעותר בהעדרו.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, הנני מקבל את העתירה במובן זה שתבוטל החלטת המשיב על הפסקת עבודות השירות ועניינו של העותר יוחזר לצורך קיום שימוע במעמד העותר. אדגיש, למען הסר ספק, כי לעניין השימוע וההחלטה שתתקבל לאחר שמיעת העותר אינני מביע כל עמדה.

העותר יזומן לשימוע באמצעות בא כוחו. ב"כ העותר יפנה במקביל לממונה על עבודות השירות ויתאם מועד לקיום שימוע בתוך 30 ימים מהיום. הוסבר לעותר על חובתו להתייצב לשימוע ועל זכותו להיות מיוצג בהליך השימוע. עוד הוסבר לו כל לא תינתן לו הזדמנות נוספת להתייצב לשימוע, מעבר לזו הניתנת לו כעת, ולפנים משורת הדין. היה ולא יתייצב לשימוע במועד שיקבע תעמוד בתוקפה ההחלטה על הפסקת עבודות השירות ויהיה עליו לרצות את יתרת מאסרו במתקן כליאה.

ניתן היום, ב' אדר תש"פ, 27 פברואר 2020, במעמד העותר וב"כ הצדדים.

רון שפירא, נשיא